

Kommunala pensionärsrådet

Datum	2016-05-13
Tid	09.00- 11.30
Plats	kommunhuset, KS-salen
Justering av protokoll	Justerare är ordföranden Jonas Väst samt Lilian Borg.

Närvarande

Anders Nylin (<i>v ordf.</i>)	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Aagot Lögdahl	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Kjell Olofsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Leif Söderberg	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Lilian Borg	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Berit Härdfeldt	SPRF, Svenska pensionärers Riksförbund
IngBritt Höglin	SKPF, Svenska kommunalpensionärers Riksförbund
Lage Eriksson	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Wathier Svelander	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margret Bergström	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margit Alenmark	Finska föreningen
Jonas Väst (<i>ordf.</i>)	(S) kommunstyrelsen
Bodil Hansson	(S) kommunstyrelsen
Åsa Ulander	(S) kommunstyrelsen
Ina Lindström Skandevall	(L) kommunstyrelsen
Caroline Grafström	kommunsekreterare

Inbjudna

Mats Abramson	utredare, socialförvaltningen
Silvia Sandin Viberg	socialdirektör
Ulrika Edlund	planeringsarkitekt

1. Mötets öppnande

Ordförande Jonas Väst öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Val av justerare

Att jämte ordförande justera protokollet väljs Lilian Borg.

3. Dagordning

Dagordningen godkänns med vissa justeringar. Övrig fråga läggs till: Seniordagen

4. Föregående protokoll

Läggs med godkännande till handlingarna.

5. Information från socialtjänsten om bl a äldreboenden

Socialdirektör **Silvia Sandin Viberg** och utredare **Mats Abramson** har bjudits in till dagens sammanträde för att informera om socialtjänstens verksamhet, med särskilt fokus på äldreboenden.

Silvia informerar om ”Trygg-hemma-teamen” som har gått från ett till sju stycken. Syftet med dem är att se över hemmen och föreslå sådana åtgärder som gör det möjligt att bo kvar i sin invanda miljö lite längre.

Nattbemanningen har ökat på äldreboendena. Man arbetar även med ett konsultativt demensteam som stödjer såväl personal som anhöriga

De statliga stimulanspengarna som var ca 10 miljoner under 2015 har bl a gått till införandet av Skönsmodellen. Det har varit kostsamt att genomföra nödvändig utbildning för personalen.

Mats Abramson informerar om boenden för äldre. Han klargör några olika begrepp på boenden:

Ordinärt boende är när man har en egen lägenhet eller hus som inte är kopplat till socialtjänsten.

Särskilt boende är ett paraplybegrepp för olika typer av boende som inbegriper:

- Äldreboenden
- Servicehus

Trygghetsboenden finns ute på den ordinarie bostadsmarknaden. De ägs av privata aktörer och socialförvaltningen äger inte dessa. För att bo i sådant krävs inget beslut i förvaltningen, men kommunen kan vara involverade genom att man ibland går in och betalar ersättning på något sätt. Likheten mellan servicehusen och trygghetsboende är hårfin.

Totalt finns det 1100 platser på boenden i kommunen varav 775 platser på äldreboenden, 236 på servicehus och 110 platser i kortvården. Det är kö till boendena. Man har gjort en behovsprognos av platser på särskilt boende, uppdelat på åldersgrupper. Största gruppen är 85-89 år. Under 2017 kommer man slutföra några byggen av äldreboenden och de är med i investeringsplanen.

Socialnämndens AU ska lämna förslag till nämnden på nya övergripande riktlinjer för utformningen av nya äldreboenden. Detta dokument innehållande nya styrande principer ska skickas ut till KPR, som får återkomma med synpunkter på skrivelsen i början av hösten. Det går bra att skicka direkt till Mats Abramson. Bodil föreslår att KPR ska utse arbetsgrupp som kan formulera ett remissvar.

Mats visar ritningar på de nya äldreboendena Heffnersgården i Skönsberg och på Norra kajen. Dessa boenden beräknas vara klara under 2017. Det satsas mycket både på interiör- och exteriör miljö. Det är viktigt att tänka långsiktigt så att man inte bara bygger för 20-30 år framåt.

Det är viktigt att ha ett långsiktigt perspektiv när man arbetar fram vilken verksamhet som de nya boendena ska ha. Kanske bör man i större grad lägga särskild fokus på

demensvård, rehabilitering eller någon annan specialisering på olika avdelningar. Nu blandas grupper med olika behov på boendena, vilket kan leda till konflikter. I arbetet med att planera verksamheten inom äldreomsorgen måste förvaltningen även ta hänsyn till att Sundsvall är ett finskt förvaltningsområde.

Uppkomna frågor till Silvia och Mats:

Wathier: På äldreboendena har man krympt antal tjänster och han undrar hur detta påverkar möjligheten till sociala aktiviteter för de äldre. *Silvia svarar* att det är schablontiden för de anställda som räknas om. Man utgår från en ny beräkningsmodell men detta behöver inte betyda att det blir färre antal personal på boendena. Hur det påverkar mängden aktiviteter beror lite på vad hur man definierar vad som är sociala aktiviteter.

Lilian: Äldreboendet i Matfors är fullbelagt vilket gör att servicehuset är mer eller mindre ett sjukhem idag. Detta är ett problem. *Silvia svarar* att det tyvärr ser ut så just där, vilket inte är bra.

Wathier ställer fråga om korttidsboenden. Hur kommer det fungera i framtiden när det gäller detta? Kommer det bli så att man kan bli kvar på sjukhuset? *Silvia svarar:* man håller på att avveckla en avdelning av korttidsboenden men vidareutvecklar de avdelningar som blir kvar. Planen är att avveckla den verksamhet som finns på sjukhuset.

Lilian ställer fråga om vart planerna tog vägen för att bygga ut Tunastrand? *Mats svarar* att det fortfarande finns möjlighet till utbyggnad. Nu är det många andra projekt som är på gång men detta kan komma att aktualiseras i framtiden.

Wathier ställer fråga om varför det tagit så lång tid med utbyggnaden av Granlunda. *Silvia svarar* att det gjordes en överklagan om upphandlingen av byggnationen. Åsa förtydligar att det lämnades för höga anbud i förhållande till de pengar som var budgeterade, vilket ledde till att det gjordes ett omtag i upphandlingen. Det var sedan en av entreprenörerna som överklagade, vilket har lett till förseningar.

Fråga ställs till Silvia om vilka satsningar görs för att fylla kraven på goda bostäder för äldre synskadade och på annat sätt rörelsehindrade? Finns det lista över vilka anpassningar som ska göras vid ny- eller ombyggnationer? *Silvia svarar* att det finns lagstadgade krav som gäller bostadsanpassning. Tillgänglighetsfaktorer är en viktig del vid planering av byggnader.

Fråga ställs om hur många trygghetsboendet finns det i Sundsvall? *Silvia svarar:* Eftersom det normalt inte är kommunala boenden så är det svårt för henne att svara på det. Åsa informerar om att det kommer finnas 139 st lägenheter i Mitthems nya trygghetsboende på Norra kajen.

Fråga ställs om det genomförs planmässiga satsningar för att göra flerfamiljshusen tillgängliga? *Silvia svarar* att det inte ingår i socialtjänstens uppdrag att se över tillgängligheten i flerfamiljshus, där det inte finns egen verksamhet.

6. Analysresultat: stöd för personer med demens och deras anhöriga

Utredare **Mats Abramson** från socialförvaltningen informerar om arbetet med att Sundsvall ska bli en mer demensvänlig kommun. Förvaltningen har fått uppdrag av socialnämnden att se över hur stödet till personer med demens och deras anhöriga kan bli bättre.

I Sundsvall finns det redan mycket positiv verksamhet som rör personer med demens som t ex: dagvård, anhörigstödjare, avlastningsplatser, coachning, nya sätt att jobba på boendena mm.

Mats är samordnare för arbetsgrupp som tagit fram ett analysresultat som ska presenteras för socialnämnden i maj. Planen är att få till stånd en handlingsplan över hur kommunen bättre kan arbeta för att förbättra stödet till personer med demens.

Arbetsgruppen har tagit fram ett antal punkter som visar ett önskat framtida läge för demensvården: (*Se presentation i bilaga 1*)

- Ett gemensamt demenscentrum för alla befintliga insatser/stöd
- Tydliga strukturella samverkanvägar mellan kommunens olika förvaltningar (Det ska vara tydligt internt och externt var man vänder sig)
- God kännedom hos kommunens medborgare om demens. Synliggörande om de insatser och stöd som finns att få
- En ”väg in” till demenscentrum
- Personal med rätt kompetens som har rätt förhållningssätt som utgår från individen
- Spetskompetens ingår i demenscentrum t ex kurator, specialistsjuksköterska
- Demenscentrum ska förmedla sin kunskap till annan personal samt ge stöd och handledning
- Utveckling av coachning och utbildning av anhöriga inom demenscentrums verksamhet
- Ingen ”kö” till permanenta platser och anhörigplatser
- Biståndsbeslut för deltagande på aktivitetscentrum behöver utredas
- Utveckla anhörigstödet i hemmet
- Behoven hos målgruppen yngre demenssjuka är tillgodosedda i högre grad
- Verktyget ”BPSD-registret” används som arbetsmetod inom hela demensvården.
- Kunskapsbaserade modeller används inom hela demensvården
- Rutiner för skyddsåtgärder finns
- En demensvård utan tvång och begränsningsåtgärder genom nollvision
- Digitalt stöd används i större omfattning
- Insatser och stöd inom demensvården kan mätas och utvärderas

7. Bostadspolitiska programmet

Planeringsarkitekt **Ulrika Edlund**, har bjudits in till dagens sammanträde för att informera om uppdateringen av kommunens bostadspolitiska program. Programmet är ett komplement till de riktlinjer för bostadsförsörjning som finns i översiktsplanen. (*Se presentation i bilaga 2.*)

Man har identifierat ett antal orsaker till den rådande bostadsbristen i Sundsvall:

- Bostäderna kan vara fel utformade i relation till behoven.
- En liten andel hyresrätter jämfört med andra städer av samma storlek.
- Bostäderna ligger på ”fel” plats. Tillgängligheten till service mm. begränsar utbudet
- För liten rörlighet (omflyttning) vilket bromsat tillgängligheten till vissa typer av bostäder.
- Det har byggts mindre än befolkningsökningen.

Ytterligare faktorer som lett till en ökning av bostadsbehovet är bl a att investerare tidigare varit mest intresserade av att bygga i större tillväxtorter samt att vi fått ett ökat flyktningmottagande. Behovet är också uppdämt p g a för lågt byggande alltsedan början av 2000-talet. Behovet finns nu att bygga minst 700 hyresrätter och totalt 3000 nya bostäder fram till 2021.

Ulrika visar hur bostadsbeståndet ser ut i olika delar av kommunen och vilka hushåll som beräknas öka och minska fram till 2021. Gruppen äldre från 75 år är stor. Det är viktigt att sprida ut byggandet till mindre orter. Äldres boende är inte nödvändigtvis äldreboende. Det är viktigt att få till en struktumställning

Ulrika pekar på att kommunen nu bör lägga fokus på byggande av hyresrätter och se till att flertalet av de nya lägenheter som byggs placeras i centrala Sundsvall och i kommundelscentrum där det finns skolor samt en åldrande befolkning. Bostäderna ska ha god tillgänglighet. Där det är lämpligt kan bostäder gärna utformas flexibelt så att de på sikt kan omvandlas till t.ex. trygghetsbostäder eller studentboenden. Ett mer blandat bostadsbestånd i alla stadsdelar är också eftersträvänt.

Åtgärdsförslagen ska mynna ut i en handlingsplan för ökat bostadsbyggande. Denna nya version av bostadspolitiska programmet ska beslutas om i kommunfullmäktige den 27 juni.

Fråga från *Wathier*: Det har talats om ett möjligt asylboende på Björneborgsgatan. Kan det bli verklighet? *Bodil svarar* att det är Migrationsverket som ansvarar för asylboenden och att kommunen inte bedriver den verksamheten.

Kjell ställer en fråga om det verkligen är rimligt att målgruppen ”invandrare” prioriteras vid planerandet av nya bostäder. Han menar att fokus bör ligga på dem som redan har väntat på ett boende och stått i kö ett långt tag. *Bodil svarar* att den gruppen inte prioriteras särskilt, men att det är en ny stor grupp i samhället som är i behov av hyreslägenheter.

8. Rapportering - KPR på Kristinelund

En grupp med KPR-ledamöter gjorde i början av maj ett studiebesök på äldreboendet Kristinelund. Anders Nylin berättar lite om besöket, vars syfte var att komma ut i "verkligheten" för att höra hur verksamheten bedrivs och för att prata med personal och boende hur det fungerar på äldreboendet.

Beslutet från socialnämnden om att vidta åtgärder för att få bort övertaligheten bland äldreboendepersonal har rört om i personalgruppen. Man upplever det som jobbigt att vänta på direktiv om hur man ska arbeta och hur många som ska vara i tjänst på boendet. Just nu har man en anställd per våning under nätterna

Andra ämnen som man samtalade om under besöket var bl a

- Läkemedelsgenomgångarna - enligt Anders kändes det som om man hade större koll på medicineringen på Kristinelund i jämförelse med andra äldreboenden.
- Maten - personalen upplever att alla är nöjda med maten på boendet.
- Aktiviteter -vårdtagarna kommer med idéer på vad de vill göra

Det övergripande intrycket från besöket är att de boende och personalen har det bra.

En stor fråga på boendet var den om övertaligheten. På boendet är det fem personer är övertaliga som då hamnar i en "personalpool". Detta medför att man måste hitta ett annat internt arbets sätt. Jonas berättar kort om hur bemanningen nu ska beräknas. Vissa har mer tid, som t ex korttids på sjukhuset men på större boenden är det mindre.

Bodil informerar om att det pågår förhandlingar med facket och efter att dessa är avslutade kan man gå vidare med bemanningsfrågorna på äldreboenden. Tanken är att det ska finnas en personalpool. Man kan t ex få jobba 50% på en arbetsplats och sedan vara på andra arbetsplatser den resterande delen av sin tjänst.

Wathier uttrycker en önskan om att få återkoppling på nästa KPR-möte hur långt man kommit i de fackliga förhandlingarna om schema och bemanning på äldreboenden.

9. Övriga frågor

Om hemsida

Caroline informerar om förändringar på kommunens hemsida kopplade till KPR. En sida med utförlig information inkl. kontaktuppgifter till alla olika pensionärsföreningar i kommunen har plockats bort. Detta för att ingen ansvarar över att informationen på sidan är korrekt och uppdaterad. Eftersom det är externa organisationer/föreningar kan kommunen inte ansvara för just denna sida. Den sida som specifikt gäller KPR kommer uppdateras av Caroline och där finns information om ledamöter samt länkar till pensionärsorganisationernas hemsidor.

Seniordagen

Wathier undrar om det är något på gång vad gäller pensionärsdagen. Man har inget hört något om detta för i år. Han undrar också vilken lokal som ska användas eftersom man upplevde att det tidigare har känts trångt i Kulturmagasinet.

Åsa har hört att man på kultur- och fritidsförvaltningen har börjat arbeta med viss planering men att hon tyvärr inte vet vilken person som är ansvarig samordnare för seniordagen.

Jonas och Caroline tar reda på vilken person som är ansvarig för planering av seniordagen. Vid nästa sammanträde ska rådet få mer information om detta.

Arbetsgrupp remissvar

Anders, Wathier, Kjell, Berit H och Ingbritt väljs in i arbetsgruppen som ska formulera ett yttrande om de nya övergripande riktlinjerna för utformningen av nya äldreboenden.

Fixarn'

Anders ställer fråga till ledamöterna i KPR om någon vet huruvida mannen som kallades "Fixarn" fortfarande arbetar med detta. Han hjälpte äldre och rörelsehindrade med diverse praktiska göromål som att t ex hänga upp tavlor, byta lampor och sätta upp garninstänger. Berit har hört talas om att det numera finns en mindre grupp som kan åka ut och sätta upp gardinstänger, men att de tyvärr inte gör lika mycket som "Fixarn".

Nästa möte

Datum: 19 augusti

Tid: 09.00-12.00

Plats: KS-salen, kommunhuset

Justeras

Jonas Väst

Ordförande

Lilian Borg

Justerare

Sekreterare

Caroline Grafström